

Natura 2000 gebied 117 – Manteling van Walcheren

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Duinen
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL1000020
Beschermde natuurmonument:	Manteling van Walcheren BN/SN
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Zeeuws Landschap, Rijkswaterstaat, particulieren
Provincie:	Zeeland
Gemeente:	Veere
Oppervlakte:	740 ha

Gebiedsbeschrijving

De Manteling van Walcheren betreft een kalkarm duingebied aan de noordwestrand van het voormalige eiland Walcheren. De kust is hier al vele honderden jaren een afslagkust en de kustlijn is in de loop der tijd met enkele kilometers landinwaarts verplaatst. Hierdoor is de zone met primaire duinen uiterst smal of ontbreekt volledig en komen de oude duinen tot zeer kort aan de kustlijn. Aan de zeezijde is tamelijk veel reliëf aanwezig dat meer landinwaarts overgaat naar minder geaccidenteerd terrein.

In het westelijke deel van het duingebied liggen, niet ver achter de zeereep, oude duineikenbossen die hier een natuurlijke bosgrens vormen. Het oostelijk gelegen Oranjezon herbergt een aantal vochtige duinvalleien en soortenrijke duindoornstruwelen.

Van oudsher wordt de Manteling van Walcheren gekenmerkt door buitenplaatsen met statige landhuizen en soortenrijke bossen met stinzeplanten in de binnenduinrand.

Begrenzing

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrichtlijngebied valt.
- De zeewaartse begrenzing van het gebied is gelegd op de duinvoet van het buitenduin (zie ook volgende paragraaf), zoals ook gold op het natuurmonument.

Verdere wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

De volgende gebiedsdelen zijn aan het gebied toegevoegd wegens aldaar voorkomende habitatwaarden in aansluiting op reeds begrensde gebied:

- De uitloper van het duingebied langs het Veerse Meer (ten zuiden van de N57; 20 ha), die in 2000 is aangewezen als onderdeel van Vogelrichtlijngebied Veerse Meer, is overgeheveld naar Habitatrichtlijngebied Manteling van Walcheren omdat het overeenkomstige duinwaarden heeft en weinig betekenis heeft voor de (pleisterende) watervogelsoorten waarvoor het Veerse Meer is aangewezen. Het merendeel van dit deelgebied was ook onderdeel van het gelijknamige natuurmonument.

- Groeneweg bij Oostkapelle (6,6 ha) ten behoeve van duurzame instandhouding (incl. hydrologische condities) van onder meer H2180_C duinbossen, *binnenduinrand* (subtype C).

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H2130	Grijze duinen
H2150	Duinheiden met struikhei
H2160	Duindoornstruwelen
H2180	Duinbossen
H2190	Vochtige duinvalleien

Habitatrichtlijnsorten

Soortnr	Soort
H1014	Nauwe korfslak

Kernopgaven

- 2.04 **Droge duinbossen:** Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep) en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (*droog*) H2180_A.
- 2.05 **Open vochtige duinvalleien, inclusief vochtige duinbossen:** Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (*kalkrijk*) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (*vochtig*) H2180_B.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H2130	*Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Oppervlakte-uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het habitatype grijze duinen is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de grote

verantwoordelijkheid van Nederland voor dit habitattype in Europa. Het beste kan dit gebeuren vanuit gedegradeerd duingrasland of ten koste van struweel. Behoud van de goede voorbeelden is om dezelfde reden van groot belang.

H2150 *Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Duinheiden met struikhei betreft een zeldzaam habitattype dat echter niet in een ongunstige staat van instandhouding verkeert. Elders in de duinen zijn betere voorbeelden van het habitattype aanwezig in grotere oppervlaktes.

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype H2130 grijze duinen is toegestaan.

Toelichting Het habitattype duindoornstruwelen is over voldoende oppervlakte aanwezig en landelijk niet bedreigd. Uitbreiding van het habitattype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitattype H2130 grijze duinen. Het type komt lokaal in goede kwaliteit, met zeldzame braamsoorten, voor. Op dergelijke locaties is behoud van het habitattype van belang. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig ontwikkeld worden beoordeeld.

H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit duinbossen, *droog* (subtype A) en duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C).

Toelichting De eikenbossen van het subtype duinbossen, *droog* (subtype A) verkeren landelijk in een gunstige staat van instandhouding. Door onder meer de aanwezigheid van een natuurlijke bosgrens levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor dit subtype. De stinzenbossen van het subtype duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C) zijn in dit gebied relatief goed ontwikkeld.

H2190 Vochtige duinvalleien

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A) en vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B).

Toelichting Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in herstel van de het habitattype vochtige duinvalleien, waarbij positieve ontwikkelingen zijn opgetreden ten aanzien van de soortensamenstelling (kwaliteit).

Soorten

H1014 Nauwe korfslak

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Uit recente inventarisaties (2005) blijkt dat de nauwe korfslak op meerdere locaties binnen het gebied voorkomt.

Synopsis

Habitattypen	Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2130_B Grijze duinen (<i>kalkarm</i>)	--	+	>	>
H2150 Duinheiden met struikhei	+	-	=	=
H2160 Duindoornstruwelen	+	+	= (<)	=
H2180_A Duinbossen (<i>droog</i>)	+	++	=	=
H2180_C Duinbossen (<i>binnenduintrand</i>)	-	+	=	=
H2190_A Vochtige duinvalleien (<i>open water</i>)	-	-	=	=
H2190_B Vochtige duinvalleien (<i>kalkrijk</i>)	-	+	=	=

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1014 Nauwe korfslak	-	-	=	=